

DATOS IDENTIFICATIVOS

As escritoras da historia literaria

Materia	As escritoras da historia literaria			
Código	V01G160V01917			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, Maria Jesús			
Profesorado	Fariña Busto, Maria Jesús			
Correo-e	mbusto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aportacións das escritoras españolas e hispanoamericanas á historia literaria, particularizando o estudo na lectura dalgúns textos de diferentes xéneros.			

Competencias

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
C4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
C7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
C9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
C11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
C12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
D2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
D3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
D5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

I. Comprender e profundar nas principais aportacións das escritoras á historia literaria española e hispanoamericana.	A3	C2 C11 C12	D3
II. Afondar nos métodos de estudo e de análise dos textos literarios incorporando novas categorías críticas.	A3	C4	D3 D5
III. Planificar, organizar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais orientados á maduración do pensamento crítico e á posta en práctica das convencións académicas.	A2 A3 A5	C9 C12	D2 D3 D5
IV. Entender as funcións do canon, a súa formación e axentes, e valorar as exclusións que xera no ámbito da historia literaria.	A3	C4 C11 C12	D3 D5
V. Contribuír ó desenvolvemento das habilidades de aprendizaxe necesarias para interpretar calquera tipo de discurso cultural, así como para pensar sobre o mundo e a realidade cunha perspectiva crítica.	A3 A5	C4 C7 C11 C12	D3 D5

Contidos

Tema	
I. Algúns conceptos previos	I. 1. O xénero como categoría de análise I. 2. O canon: axentes, formación e funcións
II. As escritoras na historia literaria. Unha aproximación cronolóxica	II. 1. Espazos, contextos, épocas, autoras
III. As escritoras na historia literaria. Algunhas constantes temáticas e a súa formalización en diferentes xéneros literarios.	III. 1. Educación III. 2. Violencia III. 3. Corpo, desexo, sexualidade III. 4. Estereotipos e roles sociais e culturais III. 5. Poesía e/na rede

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Seminarios	4	4	8
Traballos de aula	14	12	26
Traballos tutelados	0	18	18
Titoría en grupo	2	2	4
Proxectos	0	12	12
Sesión maxistral	26	14	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	20	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas ou debates que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permitan afondar ou complementar contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballos de aula	O alumnado desenvolverá exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado.
Traballos tutelados	De maneira individual ou en grupo, o alumnado elaborará un documento sobre temas da materia, ou ben preparará seminarios, memorias, ensaios, lecturas, etc.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia.
Proxectos	En liñas xerais, trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, organización de materiais, redacción, etc.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballos de aula	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento do seu traballo. As exposicións realizadas na aula contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada.
Traballos tutelados	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento do seu traballo. As exposicións realizadas na aula contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada.
Titoría en grupo	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento do seu traballo. As exposicións realizadas na aula contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballos de aula	O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración de documentos sobre a temática da materia ou desenvolve actividades prácticas sobre as lecturas da mesma. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	20	A3	C4 C9 C11 C12	D3
Traballos tutelados	O alumnado presentará o resultado obtido nos traballos ou proxectos propostos (recollida de información, manexo de bibliografía, resumos críticos, etc.).	20	A3 A5	C2 C9 C11 C12	D3 D5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos sobre a materia nunha resposta extensa.	30	A3	C2 C4 C9 C11 C12	D5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos. O alumnado debe dar resposta á actividade formulada aplicando os coñecementos teóricos e amosando a súa capacidade crítica e analítica	30	A3	C2 C4 C9 C11 C12	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación da materia:

1. Avaliación continua (asistencia ás clases do 80%):

-A nota final da convocatoria de maio resultará da suma das cualificacións das exposicións na aula, o traballo tutelado e un exame, na última semana das clases, que constará dunha proba práctica e probas de resposta longa. O valor, en porcentaxe, de traballos e probas aparece na Guía ao lado da descrición destas.

Tendo en conta que se trata dunha avaliación continua e que, polo tanto, ao final do cuadrimestre o alumnado terá que demostrar as competencias adquiridas, para facer media coa cualificación de traballos e proxectos a nota do exame terá que alcanzar o aprobado.

Será requisito para aprobar cada unha destas actividades a correcta expresión oral e escrita, o que significa: uso pertinente dos signos de puntuación, corrección ortográfica, orde e claridade na exposición, rigor e redacción persoal. Evitarase, por suposto, no caso dos traballos, a reprodución de palabras e ideas alleas sen indicar a súa procedencia; de se producir este feito, o traballo será invalidado.

-A nota da convocatoria de xullo resultará dun exame (na data fixada pola Facultade) consistente en probas de resposta longa e probas prácticas. Os requisitos anteriores son igualmente procedentes nesta convocatoria.

2. Avaliación única:

-As alumnas e alumnos que non poidan asistir ás clases e, en consecuencia, non poidan elixir o procedemento de avaliación continua, terán que realizar, ademais do exame (coincidente en data co da avaliación continua), un traballo cuxo tema e prazos a profesora lles indicará ao longo do cuadrimestre. Por esta razón, é imprescindible que se poñan en contacto con ela. Neste tipo de avaliación, o valor do traballo será do 30% e o valor do exame do 70%, tendo que aprobarse este para sumar a nota do traballo.

Proceden igualmente, para aprobar, os requisitos indicados no apartado anterior.

-A nota da convocatoria de xullo resultará dun exame (na data fixada pola Facultade) consistente en probas de resposta longa e probas prácticas.

Bibliografía. Fontes de información

---

1. LECTURAS OBRIGATORIAS (indícase o tema ao que corresponden e o xénero literario de cada texto):

I.

Lola Luna, "Leyendo como una mujer la imagen de la Mujer" (1996) -Ensaio-
Iris M. Zavala, "Las formas y funciones de una teoría crítica feminista" (1993) -Ensaio-
Rosalía de Castro, "Carta a Eduarda" (1865) -Relato-
Alfonsina Storni, "Un libro quemado" (1919) -Artigo periodístico-

III.

III. 1. Emilia Pardo Bazán (A Coruña, 1851-1921), "La educación del hombre y de la mujer" (1892) -Discurso-
Mercedes Cabello (Perú, 1845-1909), "Mujer escritora" (1877) -Poema-

III. 2. Griselda Gambaro (Argentina, 1928), *La malasangre* (1982) -Teatro-
Renée Ferrer (Paraguay, 1944), "Helena" y "La exposición" (*La seca*, 1986) -Contos-

III. 3. Textos poéticos de escritoras españolas e hispanoamericanas do século XX (selección que entregará a profesora)
Cristina Peri Rossi (Uruguay, 1941), "Desastres íntimos" e "Una consulta delicada" (*Desastres íntimos*, 1997) -Contos-

III. 4. Rosario Castellanos (México, 1925-1974), "Lección de cocina" (*Álbum de familia*, 1971) -Conto-
Luisa Valenzuela (Argentina, 1938), "La llave" (*Simetrías*, 1993) -Conto-
Iris M. Zavala (Puerto Rico, 1939), *Nocturna mas no funesta* (1987) -Novela-

2. A bibliografía específica sobre cada tema e sobre cada unha das obras estudadas facilitarase a través da plataforma TEMA.

Recomendacións

Outros comentarios

ALUMNADO ERASMUS: terá que posuír una competencia oral e escrita do castelá, lingua da asignatura, acorde co curso ao que esta pertence. En todo (asistencia, traballos, exame) o nivel de esixencia será o mesmo que o requerido ao alumnado propio.

TITORÍAS: o horario de titorías indicárase ao comezo do curso. Tanto as consultas persoais no despacho como aquelas que se fagan a través do correo electrónico serán atendidas dentro dese horario.
